

Utrikesfödda utvecklar landsbygden

Bakgrund, erfarenheter och resultat från Hushållningssällskapets arbete med integration på landsbygden

**Camilla Häggström
Hushållningssällskapet
Rådgivning Nord AB**

**Per Hasselberg
Hushållningssällskapet Väst**

2012-02-20

Landsbygdens möjligheter och behov

Den svenska landsbygden beskrivs ofta som en avfolkningsbygd med åldrande befolkning. Statistiken bekräftar i många fall att så är fallet. Vi som arbetar med landsbygdsutveckling ser också helt andra sidor av landsbygden som inte alltid får samma uppmärksamhet. Årligen görs stora investeringar i landsbygdsföretagen. Maskinpark, mjölkrobotar och energiproduktion är exempel på områden där stora investeringar görs. Investeringar skapar tillväxt och arbetstillfällen och en förbättrad arbetsmiljö. Samtidigt ökas livskvaliteten för de som bor på landsbygden.

Det finns en bred konsensus i det svenska samhället om vikten av landsbygdsutveckling. Denna konsensus grundar sig på det faktum att staden och landsbygden är beroende av varandra. Svenska städer är beroende av svensk livsmedelproduktion.

Efterfrågan på till exempel närodlad, lokalproducerat och småskaliga produkter ökar. För att producenterna ska kunna matcha den ökade efterfrågan behövs fler företag på den svenska landsbygden samt arbetskraft med kunskaper, erfarenheter och intresse för att arbeta inom odling, djurhållning och småskalig livsmedelsproduktion. För att öka den svenska självförsörjandegraden på livsmedel till nivåer, jämförbara med till exempel Tysklands, så krävs en mycket stor tillväxt på landsbygden de närmaste åren.

Prognoser från Tillväxtverket visar att det i framtiden kommer att råda en brist på främst gymnasialt och eftergymnasialt utbildad arbetskraft på landsbygden (Se till exempel Tillväxtverket: Arbetskraftsförsörjning i landsbygder - En kompletterande diskussion till rapporten "Regionernas arbetskraftsförsörjning", 2011:04).

Ytterligare en indikator för möjligheterna till jobb och företagande på landsbygden är SCB:s statistik för olika utbildningar och arbete inom olika sektorer. Statistiken visar att de elever som går Naturbruksprogrammet har stora möjligheter att få jobb. 78 procent av männen och 56 procent av kvinnorna har jobb tre år efter att de avslutat utbildningen. När det gäller kvinnorna är det en högre andel som fortsätter att studera. För männen är 78 procent en mycket hög siffra jämfört med andra gymnasieutbildningar.

Svenska städer har under flera hundra år utvecklats med hjälp av utrikesföddas kompetens, erfarenheter och engagemang. Landsbygden har inte i alls samma utsträckning fått del av den resurs som utrikesfödda varit för svenska städernas utveckling.

Viktiga målgrupper

Utifrån de behov och möjligheter som finns på landsbygden har Hushållningssällskapet sedan några år tillbaka verkat för att landsbygden ska få del av utrikesföddas kunskaper, erfarenheter och engagemang ska komma landsbygden till del.

Redan idag har flera sektorer på landsbygden brist på arbetskraft och kompetens. Det gäller till exempel skogsbruket. Den svenska skogsvården sköts till stora delar av utländsk personal. Det är människor från Polen, de baltiska staterna, Norge, Tyskland och Finland som röjer, planterar och gallrar i de svenska skogarna. Och de är här för att stanna. Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet, SLA, menar att den utländska arbetskraften är här för att stanna.

Genom olika projekt har Hushållningssällskapet, framför allt i Nord och Väst, arbetat med olika projekt för att öka intresset hos utrikesfödda att jobba eller driva företag på landsbygden.

I detta arbete har tre målgrupper varit centrala för vårt arbete

- De utrikesfödda som främst bor i svenska städer, tätorter och förorter
- Myndigheter, företag och organisationer som är verksamma i integrationsarbetet
- Landsbygdens näringsliv

De utrikesfödda har inte fått landsbygdens möjligheter och behov presenterade för sig på samma sätt som de fått information om möjligheter till arbete, studier, boende och fritidsaktiviteter i staden. Därför är det av stor vikt i vårt arbete att få kontakt direkt med utrikesfödda för att berätta om den svenska landsbygden.

Bland många utrikesfödda i Sverige finns också fördomar mot landsbygden som grundar sig i förhållanden i deras hemländer. Många kommer hit från länder där fattigdomen är mer utbredd på landsbygden än i staden. Krig och konflikter kan ha lett till att många flytt från landsbygden och tanken att flytta till landsbygden i Sverige kan därför kännas väldigt främmande.

Ytterligare en faktor som kan försvåra arbetet med integration på landsbygden kan vara kulturella och religiösa skillnader i till exempel syn på gris för köttproduktion etc.

De utrikesfödda behöver kunskap om den svenska landsbygden men också kompletterande SFI-undervisning med inriktning mot landsbygden och de gröna näringarna. Utrikesfödda med erfarenheter från odling kan också behöva kompletterande kunskaper om odling i svenska förhållanden.

Myndigheter, företag och organisationer som är verksamma i integrationsarbetet är också en mycket viktig part i arbetet för att integrera utrikesfödda på landsbygdens arbetsmarknader. För denna målgrupp handlar det dels om att se möjligheterna och behoven som finns på den svenska landsbygden, dels se de kunskaper, erfarenheter och intressen som utrikesfödda har när det gäller till exempel odling, djurhållning och småskalig livsmedelsförädling. Våra erfarenheter är att många som arbetar med integration inte har tillräckliga kunskaper om den svenska landsbygden

och de gröna näringarna. Branschkunskaper från de gröna näringarna efterfrågas inte på samma sätt som andra erfarenheter. Dessa kunskaper framkommer heller inte alltid i CV eller referenser då många kanske hjälpt till med familj jordbruket hemma – kunskaperna finns inte dokumenterade. Till och med om det kommer handläggare till kännedom att en person har erfarenheter från någon av de gröna näringarna föreslås andra vägar in på den svenska arbetsmarknaden. Detta sker ofta i samförstånd med den utrikesfödde som inte känner till möjligheterna och behoven på landsbygden och som vill ha jobb så snabbt som möjligt. Därför strävar de ofta efter att få in en fot inom städning, pizza, frisör eller taxi där många av deras landsmän är verksamma.

Det är av stor vikt för individer med kunskaper, erfarenheter och engagemang när det gäller odling, djurhållning, småskalig livsmedelsförädling eller andra näringar som är vanligt förekommande på landsbygden att de får kännedom om de möjligheter som faktiskt finns i Sverige inom dessa områden. För samhället är det ett resursslöseri att inte tillvarata denna kompetens. Att dessutom utbilda individer inom något område de egentligen inte brinner för är ett dubbelt slöseri.

Landsbygdens näringsliv spelar en avgörande roll för om integrationen på landsbygden ska lyckas. För det första behöver landsbygdens företagare få kännedom om att många utrikesfödda kommer till Sverige med kompetens som de efterfrågar. Det är också viktigt att företag på landsbygden erbjuder sig att vara praktikvärdar eller mentorer för utrikesfödda som visar intresse för att ta anställning eller driva företag på landsbygden.

Erfarenheter och resultat

Hushållningssällskapet Rådgivning Nord AB

Grön Plattform

Sedan drygt ett år tillbaka har vi tillsammans med Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, fyra kommuner och Norrbottens Läns Landsting drivit ett pilotprojekt som syftar till att skapa praktikplatser på landsbygdsföretag för personer med utländsk bakgrund. Projektet kommer troligen att pågå 2013 ut.

Grundtanken med projektet är att skapa en plattform som matchar den kompetens och det intresse som finns hos utlandsfödda med den kompetens som efterfrågas på landsbygden och hos dess företag. Personer med utländsk bakgrund ska få kontakt med landsbygdsföretagare som efterfrågar ny kompetens. Praktiken ska, förutom att syfta till en framtida anställning, bidra till att vidga praktikantens nätverk. Intresse, kompetens och tidigare erfarenheter hos de utlandsfödda ska matchas mot behov av kompetens i landsbygdsföretagen. Projektet vill koppla samman rätt person med rätt företag.

Projektet har efter en etableringsfas blivit väldigt lyckat och tre personer har fått anställning på de landsbygdsföretag där de genomfört praktik. Två av personerna har varit väldigt drivna och haft en hög kompetensnivå med sig från sina hemländer. Den tredje personen hade genomgått ett annat av våra integrationsprojekt, Landsbygdsintroduktion, innan praktiken påbörjades och han var i det läget långt från arbetsmarknaden mycket på grund av språkproblem. Innan praktiken påbörjades hade de inte varit i kontakt med något landsbygdsföretag.

Ett ytterligare antal har gjort praktik men de har inte varit aktuella för anställning på just det företag de gjort praktik på. Dock har dessa praktiker lett till anställningar på andra företag på grund av att praktikanterna fått referenser och ett nätverk.

Vi har via projektet träffat många som är intresserade av praktikplatser men vi har sett att många saknar den erfarenhet som praktikvärdarna finner önskvärt. En slutsats vi har dragit är att det behövs kompetenshöjande insatser som gör att de tilltänkta praktikanterna bättre matchar behoven på den svenska landsbygden.

Landsbygdintroduktion

Projektet *Landsbygdintroduktion* har syftat till att hitta nya vägar för att visa upp landsbygden och de förutsättningar som finns där för personer som inte har denna kännedom. Projektets mål har varit att intressera, informera och entusiasmera för att deltagarna sedan ska vilja stanna inom näringen antingen via utbildning, praktik eller anställning på företag. Projektet drevs av Hushållningssällskapet Nord och vi samarbetade med Grans Naturbruksskola och SFI-utbildningarna i Luleå och Piteå kommun.

De teman som landsbygdsintroduktionen har behandlat har alla kretsat kring att väcka ett intresse och få målgruppen att prova på en del av de områden som finns inom de gröna näringarna.

Introduktionen har erbjudit deltagarna olika aktiviteter såsom fårklippning, traktorkörning, ridning och djurvård samt ett antal studiebesök på landsbygdsföretag samt naturbruksskolor med olika inriktningar. Då vår pilotgrupp till stor del har bestått av utlandsfödda så har aktiviteterna utformats på ett sådant sätt att deltagarna fick tillfälle att öva sin svenska samtidigt som de fick testa på att jobba med några av de olika områden som finns inom de gröna näringarna.

Kursen har, förutom att visa upp flertalet av de möjligheter som finns för att leva och verka på den svenska landsbygden, även informerat om de utbildningsalternativ som finns.

Landsbygdsintroduktionen har genomförts under 10 tillfällen på Grans naturbruksskola i Öjebyn utanför Piteå. Nio elever med ett antal olika nationaliteter har deltagit i utbildningen. Två deltagare hade svensk bakgrund och de övriga var från Burma, Iran, Irak, Kina, Ryssland och Azerbajdzjan. Vi fann ett otroligt mervärde i att ha en grupp med både ”svenska” deltagare och personer med utländsk bakgrund, en del av de utländska deltagarna påtalade att det var första gången sen de kom till Sverige som de fick svenska vänner.

Introduktionen har behandlat ämnen i ett brett spektra från djurskötsel till traktorkörning med praktiska inslag som en central del. Deltagarna har också fått besöka gårdar i länet och Kalix Naturbruksgymnasium där man har en inriktning mot skogsnäring.

Introduktionen har varit väldigt lyckad och den fick högsta tänkbara betyg. Vi väckte ett stort intresse hos våra deltagare vilka efterfrågade en fördjupningskurs. Deltagare med utländsk bakgrund uppvisade dessutom en klar förbättring av det svenska språket vid introduktionens avslut, denna uppfattning delas även av deras lärare på SFI. Här kan man påvisa vinsterna av en mer flexibel och yrkesanpassad SFI.

Som förbättringsförslag har eleverna angett att det var för få dagar på Grans, de ville gärna vara där under en längre period.

Introduktionen är ett väldigt viktigt inslag för att inspirera och väcka ett intresse (huvudsyftet) men en fortsättning och en mer djupgående försättning är nödvändig för att annars väcker man ett hopp som man lika snabbt släcker. Vi anser att det finns ett stort behov att jobba fram en förlängning, ett steg två, där dessa grupper får en mer fördjupad kunskap, både teoretiskt och praktiskt inom valda områden. Efter en sådan skulle dessa elever kunna gå vidare mot praktik/anställning eller mer kvalificerade utbildningar. En av deltagarna gick vidare till praktik via Grön plattform och han är idag anställd på företaget där han genomförde praktik.

Hushållningssällskapet Väst

Hushållningssällskapet väst har sedan 2008 bedrivit flera olika projekt under benämningen Grön integration. 2008 inleddes arbetet med ett pilotprojekt som riktade sig till asylsökande. Tanken var att nå utrikesfödda innan de hunnit rota sig i staden. Kortkursen bedrevs i samarbete med Nuntorps naturbruksgymnasium och syftade till att ge deltagarna en introduktion till sysselsättningar på landsbygden. I anknytning till projektet utbildades också invandraguider som ska fungera som guider för utrikesfödda i kontakt med landsbygden.

Under 2009-2011 har Hushållningssällskapet Väst haft flera olika projekt som riktat sig till olika målgrupper och med olika metoder som grund.

Grön integration från jord till bord

Ett projekt som finansierats av Europeiska socialfonder, Trollhättans stad, Vänersborgs kommun, Grästorps kommun och Hushållningssällskapet Väst.

Ett kompetensprojekt där sammanlagt 120 personer deltog från sex olika kommuner. Deltagarna var med i projektet på deltid och de flesta läste SFI parallellt med deltagande. Projektet kombinerade teori och praktik och var i hög grad individanpassat. I projektet bedrevs egna odlingar under två säsonger vilket var själva kärnan. Före odlingsäsongerna fick deltagarna teoretiska odlingskunskaper samt vara delaktiga i vad som skulle odlas, beställa fröer etc.

Ett annat viktigt inslag i projektet var starta-egget-kurserna. Dels ville vi ge deltagarna grundläggande kunskaper och presentera olika aktörer som kan hjälpa till om de själva skulle bestämma sig för att starta ett eget företag. Dels vill vi att deltagarna som gör praktik eller får anställning ska vara väl förtrodda med hur det är att driva ett företag i Sverige. Det underlättar i relationen mellan företagaren och praktikant/anställd.

Datorkunskap, samhällsinformation/landsbygdsinformation, söka jobb och CV ingick också som moduler i projektet.

Praktikplatser på landsbygden var också ett viktigt inslag i projektet. Där kunde deltagarna omsätta de kunskaper de tillgodogjorde sig i projektets olika kurser.

I samarbete med Nuntorps naturbruksgymnasium ordnade vi traktorkurser.

Ett problem har varit att följa upp var alla de 121 personerna som varit inskrivna i projektet tagit vägen. Har det gått vidare till heltidsstudier? Har det fått någon form av jobb? Har de startat företag? Eller är de med i andra projekt?

Det vi faktiskt fått reda på under projektets gång är att

- 7 personer har fått någon form av jobb efter deltagande i projektet
- 1 person har startat ett företag
- 1 person påbörjat heltidsstudier

Grön integration – praktikvärdar

Projektet inriktar sig till företagare på landsbygden som vill ta emot utrikesfödda praktikanter. Vi ordnar utbildningar som tar upp olika frågor som är kopplade till arbetet som praktikvärd. Det kan vara frågor som rör kultur, religion och koder eller vilken hjälp man kan få när det gäller till exempel instegs- eller nystartsjobb.

Stor vikt läggs vid coachning av praktikvärdar som har praktikant eller anställt någon på nystarts- eller instegsjobb.

Informatör och goda exempel

Projektet vänder sig till tre målgrupper

- Utrikesfödda
- Landsbygdsföretag
- Myndigheter, företag och organisationer som arbetar med integration

Arbetet går ut på att informera om landsbygden, utrikesföddas kunskaper, erfarenheter och intressen. Ett mål är nya nätverk och kontakter mellan utrikesfödda, verksamma inom integration och landsbygdens näringsliv. Tanken är att dessa nätverk ska leda till att utrikesfödda på ett tydligare sätt integreras på landsbygdens arbetsmarknad.

En samverkansgrupp mellan olika aktörer har bildats som ett resultat av projektet. I gruppen ingår representanter från Vänersborgs kommun, Trollhättans stad, Västra Götalandsregionen (Nuntorps naturbruksgymnasium), Folkuniversitetet samt företagare som representerar landsbygdens näringsliv. Samverkansgruppen möts regelbundet bland annat för att träffa olika aktörer inom integration och landsbygdsutveckling för att driva utvecklingen framåt.

Lokal odling för mångkulturella smaker

Lokal odling för mångkulturella smaker är framför allt ett nationellt projekt som vänder sig till politiker och andra beslutsfattare i några utvalda kommuner. Tanken är att genom ny kunskap inspirera till nya kreativa sätt att använda marken i de deltagande kommunerna. Istället för gräsytor eller annan outnyttjad mark vill vi få igång lokala odlingar i ständerna, inte minst för att utrikesfödda med kunskaper, erfarenheter och intresse för odling ska kunna komma igång i mindre skala. En studieresa ut till landsbygden skapade ett stort intresse för landsbygden hos deltagarna. Många av dem som var med på resan kommer nu att gå en odlingskurs och börja odla i liten skala i sitt bostadsområde. Tanken är att det så småningom ska leda till nya företagare på landsbygden.

Ett annat mål är att kommunerna ska få in odling som en naturlig del i sitt planarbete. Kommuner, affärer och restauranger på sikt ska få en ökad tillgång till lokalt odlade grödor. Förhoppningen är också att några av de som börjar odla stadsnära kan arrendera eller hyra mark på landsbygden för odling i större skala. Det är ett annat sätt att få fler utrikesfödda att upptäcka landsbygden.

Erfarenheter från andra Hushållningssällskap

Värmland

I Värmland har Hushållningssällskapet en relativt hög andel deltagare med europeisk bakgrund i sina nätverk och projekt inom Landsbygdsprogrammet. Ofta finns kopplingar till utvecklingsarbetet inom naturturism, mat och grön arena/grön omsorg. Det är ämnesområden som intresserar dessa grupper och där de ofta ser en potential som inte alla svenskar ser.

Erfarenheter i Värmland visar också att utrikesfödda kan vara främmande för den svenska föreningskulturen - vilken är oerhört viktig på landsbygden. Utrikesfödda företagare kan i högre grad än svenska entreprenörer bli frustrerade över att allt i Sverige går långsamt, handläggning av ärenden, politiskt beslutsfattande, upphandling o s v.

Ytterligare en erfarenhet är att en hel del av invandrade holländska entreprenörer har flyttat tillbaka eller flyttat vidare. Delvis beror det säkert på helt naturliga orsaker men delvis kan det bero på kulturella skillnader. Tyvärr saknas dock statistik och kvalitativa undersökningar kring orsakerna för varför entreprenörer väljer att flytta tillbaka eller flytta vidare.

En viktig slutsats från Hushållningssällskapet i Värmland är många framgångsrika företag, inom landsbygdens nya näringar, drivs av inflyttare entreprenörer med europeisk bakgrund.

I Karlstad drivs sedan några år tillbaka ett café/lunchrestaurang som startades inom ett odlings- och matprojekt som initierades av Hushållningssällskapet. En viktig målgrupp för projektet var utrikesfödda i Karlstad. Verksamheten bedrivs idag av Internationella Qvinnoföreningen i Karlstad.

Hushållningssällskapet Kristianstad

Hushållningssällskapet i Kristianstad är med i ett nationellt projekt som drivs av Hushållningssällskapet väst, Lokal odling för mångkulturella smaker. Man har också anordnat ett seminarium om Grön integration med integrationsmentor Marianne Barrljung.

Hushållningssällskapet har också fört dialog med Länsstyrelsen om olika förslag till förstudier. Hushållningssällskapet har jordbruksmark på Helgegården samt Önnestads naturbruksgymnasium – där det också finns utbildningslokaler, jord, växthus och djurhållning. Till Önnestad är det lätt att ta sig med allmänna kommunikationsmedel, vilket är viktigt om man ska arbeta med utrikesfödda personer som inte har körkort giltigt i Sverige eller tillgång till bil.

Som ett resultat av deltagande i projektet Lokal odling för mångkulturella smaker har Hushållningssällskapet tillsammans med de andra intressenterna arbetat vidare kring intresset att vidareutveckla en afrikansk maträtt och utveckla ett snabbmat-koncept kring den rätten, kopplat till lokal produktion och råvaror. Med vid mötet var representanter för kommunen, hembygdsförening, Hushållningssällskapet samt representanter för en invandrarförening.

Slutsatser från Hushållningssällskapet arbete med integration på landsbygden

- Det finns ett intresse från gruppen utlandsfödda av att utbilda sig, att arbeta på landsbygden och att i slutändan kanske starta eget företag på landsbygden.
- Det finns ett intresse från företagen att ta emot praktikanter och ett behov av arbetskraft inom näringen.
- Projekten har varit väldigt lyckade och vi ser ett stort behov att fortsätta jobba med dessa frågor och då bland annat fylla på ytterligare med validering och kompetensutveckling.
- Landsbygdens tillgänglighet. Många utrikesfödda saknar svenskt körkort och bil. Deltagare med försörjningsstöd får inte äga egen bil även om de har giltigt körkort. Detta försvårar för deltagarna att ta sig ut på landsbygden där odlings- och landsbygdsföretagen finns. Kollektivtrafiken är också mindre utbyggd på landsbygden och i de fall det finns kollektivtrafik är den snarast anpassad för pendling från landsbygden till staden – inte tvärt om. Detta har inneburit att några praktikvärdar hämtat deltagare vid en buss kanske flera km från praktikplatsen. Ibland har denna lösning inte varit möjlig varför vi varit tvungna att tacka nej till erbjudna praktikplatser. Detta har också minskat möjligheterna för deltagare att göra praktik på ett odlings- eller landsbygdsföretag. Frågan måste belysas för att lösningar långsiktigt ska underlätta integrationen på landsbygdens arbetsmarknad för utrikesfödda.
- Ett stort problem, eller utmaning, som vi stött på är de låga ersättningarna som Arbetsförmedlingen kan erbjuda. 223 kr per dag före skatt är vad de flesta deltagare erhåller vilket gör det svårt att få dem att påbörja en praktik där de måste betala resan till och från praktikplatsen. Det saknar morötter som kan stimulera deltagare att ta praktikplatser med lång restid och reskostnader.
- Bristande kartläggningen av de kompetenser deltagarna har med sig från sina hemländer när det gäller odling eller andra landsbygdsnäringar. Med projekten har många handläggare börjat efterfråga kunskaper som matchar landsbygdens behov och möjligheter. Dessa erfarenheter behöver spridas och vidareutvecklas.

Långsiktiga mål för vårt fortsatta arbete

- Locka fler att vilja bosätta sig och verka på den svenska landsbygden
- En ökad integration på landsbygden och en ökad sysselsättning för personer med utländsk bakgrund
- Fler sökande med utländsk bakgrund till naturbruksskolorna
- Nya företag med nya influenser ska på lång sikt kunna startas upp

- Se invandring som en del av lösningen på den arbetskraftsbrist som finns inom lantbruket. Invandringen kan även vara en del av lösningen på utmaningen med den generationsväxling som pågår inom lantbruket
- Utarbeta koncept för hur vi ska arbeta med dessa delmål för att i slutändan nå en nytändning och utveckling av den svenska landsbygden

Framtiden

En ökad inflyttning av utlandsfödda kan leda till att landsbygden får en ökad mångfald, nya produkter, nytt företagande och en grön lokal internationalisering.

Av dessa anledningar är det angeläget att nå ut med kunskap om landsbygden och dess näringsliv till personer som är nyanlända till Sverige, så att landsbygden blir ett möjligt och ett attraktivt val för dessa personer när det gäller både arbete och boende. Många nyinflyttade har unika kompetenser och erfarenheter från sina hemländer men har svårt att få information om hur de kan använda dessa i Sverige.

För hushållningssällskapen i Norrbotten och Väst har naturbruksgymnasierna varit en viktig samverkanspartner för olika kompetenshöjande aktiviteter riktade till målgruppen utrikesfödda.

I alla län finns naturbruksgymnasier med ungdoms-, vuxen- och uppdragsutbildningar inom trädgård, lantbruk, skogsbruk m.m., se www.naturbruk.se. Dessa naturbruksskolor har tillgång till fysiska resurser i form av mark, djur, maskiner och undervisningslokaler, samt pedagogiska resurser i form av yrkeslärare, instruktörer och praktikmöjligheter på skolorna.

Skolorna har stora kontaktnät till praktikplatser i företag i de gröna näringarna. Hittills har få ungdomar med utländsk bakgrund hittat till dessa skolor. En del skolor erbjuder uppdragsutbildningar riktade mot utrikes födda vuxna, man har nått goda resultat med att få ut människor i arbete, men det saknas en säkrad finansiering för dessa kompetenshöjande åtgärder.

I det framtida arbetet för integration på landsbygden är naturbruksgymnasierna en viktig utvecklingsfaktor. Naturbruksgymnasiernas kompetens, resurser och nätverk kan användas effektivt i arbetet för såväl integration som landsbygdsutveckling.

Hushållningssällskapen i Norrbotten och Väst gör, utifrån egna erfarenheter, bedömningen att det finns många utrikesfödda som har kunskaper, erfarenheter och intresse för att arbeta eller driva företag på landsbygden. Det finns också behov av kompetens på landsbygden i form av anställda, partners eller företag.

För att utrikesfödda ska kunna etablera sig på landsbygden krävs system för kompetenshöjande insatser och validering av kunskaper med inriktning mot landsbygdens näringsliv och de gröna näringarna. Det måste finnas vägar som är tydliga för såväl utrikesfödda som myndigheter, företag och organisationer som är verksamma inom integrationsområdet. För att utrikesfödda ska bli en resurs för landsbygden på lång sikt måste permanenta lösningar när det kompetensutveckling och validering komma till stånd.

För att integration på landsbygden ska bli möjlig i större omfattning krävs ett ihålligt arbete från såväl offentlig, privat som ideell sektor. Vi ser fem möjliga målgrupper i det fortsatta arbetet

- Beslutsfattare/politiker inom offentlig sektor
- Handläggare och lotsar inom offentlig och privat sektor
- Utrikesfödda
- Landsbygdens näringsliv
- Utbildare/konsulter/projektledare

Beslutsfattare inom offentlig sektor måste förstå den vinst som integration på landsbygden kan medföra både för enskilda människor och rent samhällsekonomiskt. Genom att få fler utrikesfödda att flytta till landsbygden underlättar man såväl offentlig som privat sektor att satsa på landsbygden. Genom ett ökat antal invånare på landsbygden kan man ekonomiskt motivera olika typer av satsningar.

Handläggare och lotsar måste förstå att många utrikesfödda har kunskaper, erfarenheter och engagemang som kan komma landsbygden till nytta.

Utrikesfödda behöver få se den svenska landsbygden, uppleva landsbygden, för att bryta ner fördomar som kanske grundar sig på hur landsbygden är i deras hemländer. De kanske upptäcker att livet på den svenska landsbygden, och de värderingar som finns där, inte är så främmande. Kanske kan de integreras lättare på landsbygden än i någon av storstädernas förorter.

Landsbygdens näringsliv måste få klart för sig att det finns stor kompetens bland många utrikesfödda som skulle kunna utveckla såväl enskilda företag som landsbygden i stort. Hushållningssällskapen i Sverige bör självfallet vara en viktig aktör i arbetet för att nå målet att det ska vara lika vanligt med utrikesfödda som arbetar eller driver företag på landsbygden som i staden. Därutöver ser vi alla organisationer, myndigheter och privatpersoner som arbetar med landsbygdutveckling eller integration i någon form som viktiga aktörer i arbetet för att internationalisera landsbygden.

Utbildare/konsulter/projektledare måste också i större utsträckning få klart för sig vikten av matchning mellan utrikesföddas kompetenser och landsbygdens möjligheter. Det gäller inte minst de som arbetar inom ramen för landsbygdutveckling men också de som arbetar med olika projekt i stöder och förorter.

Länkar

TV-inslag om Landsbygdintroduktionen
http://svtplay.se/v/2569872/sfi-elever_gar_lantbrukskurs

Hushållningssällskapet Nord, Grön plattform
<http://hs-nord.hush.se/?p=15722>

Film om agronom från Irak som fick arbete på ett lantbruk
<http://www.vgregion.se/sv/Vastra-Gotalandsregionen/startside/Om-Vastra-Gotalandsregionen/Leva-och-bo-i-Vastra-Gotaland/Abbas-ger-Halebacken-gron-spetskompetens/>

Hushållningssällskapet Väst, Grön integration
www.gronintegration.se

Hushållningssällskapet Väst, Nyheter om grön integration i väst, Sverige och internationellt
www.gronintegration.blogspot.com

Kontaktpersoner

Camilla Häggström

Hushållningssällskapet Rådgivning Nord AB
Tel 0920- 24 41 80
E-post camilla.haggstrom@hush.se

Per Hasselberg

Hushållningssällskapet Väst
Tel 0521-72 55 45
E-post per.hasselberg@hushallningssallskapet.se